

# SZÉKELY HIRLAP

POLITIKAI S VEGYESTARTALMU KÖZLÖNY.

## KIADÓ-HIVATAL:

Az ev. ref. főiskola nyomdájában.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS

NAGY-KÖZ ELEJE.

Hirdetési ár: Három hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért először 7 kr., másodsor 6 kr., harmadsor 5 kr. és minden beiktatásért külön 30 kr. o. é. bélyegdíj. — Három hasábos nyilttéri sorért 20 kr. o. é.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.  
Pesten, Zeisler M. hirdetést közvetítő intézete, Királyutca 60-ik sz.,  
és J. Haasenstein és Vogler Bécsben (Wollzeile 9-dik sz.)

## Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton, reggel,  
NAGY FÉLÉVEN.

## ELŐFIZETÉSI ÁR

Negyedévre . . . . . 1 frt 30 kr.  
Félévre . . . . . 2 „ 50 „

## Előfizetési fölhívás

a

## SZÉKELY HIRLAP

politikai s vegyes tartalmu lap  
okt.—decemberi folyamára.

Egyszerűen hivatkozván lapunk  
eddig határozott pártállására és  
tartalmára, melynek teljes erőnk-  
ből igyekvünk minél teljesebb be-  
töltésére: fölhívjuk a t. olvasó-  
közönséget lapunk pártolására.

A lap előfizetési ára:

Oktober—decemberre 1 frt 30 kr o. é.  
Az előfizetési pénzek akár Wittich  
József könyvkereskedésébe, akár Im-  
reh Sándor, főtanodai nyomdászhoz  
küldendők.

Maros-Vásárhelytt, 1869. sept.  
29-dikén.

Szász Béla,

a „Sz. H.” tulajdonos szerkesztője.

## A választás után.

Maros-Vásárhely, okt. 19.

Nem az első benyomás keserősége  
alatt írjuk e sorokat, így nem érhet ben-  
nünket a vád, mintha ítéletünket a rész-  
rehajlás megvesztegette volna, — de azon  
eredmény melyet a követválasztási szava-  
zatok mult szombati kisedése fölmuta-  
tott: lehetlen, hogy a legnyugodtabb be-  
látást is az elcsüggedés egy bizonyos fo-  
kára ne vezesse.

Ha földézzük magunk elé a mult  
követválasztás esélyeit: úgy találjuk, hogy  
az akkori nagy erőmegfeszítés, mondhatni  
szenvedélyesség, mely mindkét, de legki-  
vált a tulsó pártot mozgató, sokkal meg-  
haladta a mostani mozgalmakat, melyeket  
egyévalán a békükenység szelleme jel-  
lemzett. Semmi kicsapongás, semmi na-  
gyobbyszerű heveskedés el nem rutitá az  
október 15-ki választást. És ezen a részen  
határozott előmenetelt jelezhetünk.

De ez előmenetelt nagy árron vál-  
tók meg: a semmittevés, a bukás árrán.

A baloldal szavazatainak száma ugya-  
nis alig néhányval szaporodott most, a  
multkorival összevetve — mig a szavazás-  
tól majd nem háromszáz választó tartá  
magát távol; s miután a baloldal részére

határozottan kiadhatjuk a bizonyítványt,  
hogy most, mint multkor, teljesen kifej-  
tette erejét s minden egyes emberét a  
szavazó-ládához eszkortirozta tiszteletes  
nemtiszteteses konduktoraival: majdnem  
bizonyosságra emelkedik a következtetés,  
hogy a be nem jött szavazatok legna-  
gyobb és döntő része a jobboldalé lesz  
vala, ha bejön.

Nyilvánvaló tehát, hogy a bukást  
csak is magunknak köszönhetjük. Majd-  
nem ujjal mutathatnók ki az egyéneket,  
kiknek lanyhaságán, — és ismét, kiknek  
alakoskodásán fordult meg a koczka, — s  
aligha csalódunk, midőn kimondjuk, hogy  
az álom és az alom valának ügyünk buk-  
tatói.

Egyesek, igen, most is elkövettek  
mindent saját hatáskörükben, de a rész  
csak a költői figurákban, de nem a rea-  
lis valóságban helyettesítheti az egészet.

És már most aztán mehetünk az új  
ülésszak elé nagy lelki gyönyörűséggel:  
legalább elértük, hogy az ország dolgai-  
nak eldöntésében nem számítunk semmit.

Maros-Vásárhely, ugyancsak megtette  
a magáét...

Ugy látja hasznát.

Polgár.

## A Magyar Ujságból.

A „Magyar Ujság” okt. 10-ki 232. számá-  
ban a következő levelet teszi közre:

Tiszt. szerkesztő ur! Gróf Péchy Manó urra  
vonatközlőg tett s a „Magyar Ujság” f. é okt.  
5-ki számában megjelent nyilatkozata szerint szí-  
ves készséggel vévén föl a gróf ur jó hírnevét ho-  
mályosítani kívánó egy korábbi közlemény helyre-  
igazítását: ezen nagyrabecsült lovagiasság folytán,  
erkölcsi kötelességemül tekintettem — különösen  
a muszkavezetőségi vádat illetőleg — a valószínű  
tévedést felvilágosítani, s mertem remélni, hogy  
ennek becses lapjában helyet engedend.

A muszkavezető nem gr. Péchy Manó ur volt  
tudtommal, hanem Péchy Imre egykori zágrábi  
főispán, ki 1849 június 24-én a Constantin her-  
czeg és Paskievits orosz tábornok által hazánkba  
vezetett orosz sereggel egyidejűleg jelent meg Kas-  
sán, és ezt azért is tudom biztosan, mert az orosz  
sereg elől lett meneküléséből Kassára vissza-  
térvén, ugyanazon Péchy Imre engem is, mint  
Abaujmegye 1848/9-ki alkotmányos tisztí főügyé-  
sét, több kassai polgárokkal együtt befogatott s  
orosz őrizet alá tetetett.

Gróf Péchy Manó urat én ösmerem, mint  
megyénk 1837-ki tiszteletbeli jegyzőjét, mint  
1840-ki országgyűlési követet és mint 1861-ki  
főispánját, ekkor az egész tisztikarral s velem is  
tehát, mint akkori főjegyzővel együtt lépett visz-  
sza hivatalából, s 1862. január 1-én a megye

kormányzatát Lánczy József vette át, és így  
Schmerling alatt nem szolgált soha; tudom, a  
mennyiben a haza oltárára 1848-ban tett adako-  
zások átvételével megbízott központi-küldöttség  
tagja voltam, hogy a gróf 5 ezer frtot ajánlott  
föl a hazának; ösmerem a gróf táradhatlan munka-  
szeretétét, a megye kormányzat minden ágazatai-  
bani jártasságát, és tapasztalatomból tudom azt  
is, miszerint bár grófnak született, mégis demok-  
ratább az emberekkeli érintkezéseiben, és a dol-  
gozni tudó s akaró tiszta jellemű emberek becsü-  
lésében, azok születésére való tekintet nélkül,  
mint sok nem gróf, ki azért demokratának kiáltja  
magát.

Kérem legyen szíves ezen soraimat lapjába  
fölvenni, melyeket nem kegyvadászatból s nem is  
azért irtam, mert a gróf jelenleg is megyénk fő-  
ispánja, de irtam az igazság érdekében és azért,  
mert bennem s hozzám hasonló éltesebbek keblé-  
ben fájdalmas érzést kelt némely lapoknak az or-  
szág legfőbb emberei irányában kiméltelen mó-  
dora, kiket gyakran biztos adat hiányában is rá-  
galmakkal s nyers kifejezésekkel könnyelműen  
pellengéreznek.

Oly annyira bőviben vagyunk-e a gyakorla-  
tias felfogású tapasztalt embereknek? hogy a haza  
szolgálatában még őket netaláni gyengeségeik  
miatt (s ki nines e nélkül?) sárba tapodhatjuk?  
holott tévedéseikre kiméltelen is lehetne figyel-  
meztetni.

Kiváló tiszteletem kijelentése mellett marad-  
tam Kassán, okt. 7-én, 1869.

Alázatos szolgálja

Teleky Péter,  
Abaujmegye másod alispánja.

## VIDÉK.

Al-Doboly, okt. 10-én 1869.

Nem lehet edesebb öröme az ur szolgájá-  
nak, mint mikor a vallás iránti buzgóságnak  
fényes eredményét, a jótetteket is nyilvánulni  
látja; nem lehet, hogy az ily — korunkban ritka  
— jótettet, csak egy 460 lélekből álló kis kör  
hálájának nimbusza környezze, hanem megér-  
demli, hogy az egyetemes buzgó ker. hívek tu-  
domására jusson, avagy csak azon okból is, mert  
„a példa vonz”, s mert az ily jótettet nyil-  
vánosan is, megköszönni szent kötelesség!

Ily kegyeletes jócselekményt gyakoroltak  
ref. egyházunkban, idevaló volt székelv gyalog-  
katona Vida György és neje Fülöp De-  
bora kedves hiveim, midőn templomunkba egy  
a kor izlésnek megfelelő díszes koronát, szósze-  
kerítőt és papi ülőszékét csináltattak, ön költ-  
ségükön, brassói asztalos és szobrászmester Kli-  
mooseky Gyula által. A korona 170, szószeke-  
ritő 30, a papi-szék 30, összesen 230 osztr. frtba  
került. Templomunk e szép ékességei folyó hó  
3-án, számos vidéki és kebli hallgatók előtt  
szenteltettek fel alólírt által, buzgó ima s e szt  
igék alapján tartott egyszerű beszéddel: „A jó-  
tételményről el ne feledkezzetek: mert ilyen áldo-  
zatokban gyönyörködik az Isten” (Zsid. 13, 6.)

Az ajándék becsét emeli az is, hogy a ke-  
gyes adományozók ifjabb éveikben szegénységgel  
küzdöttek, de hangya-szorgalmukon Isten áldása  
volt, s ma már, az ugynevezett „jó székelv gaz-  
dák” sorában állanak, s mint magtalanok, hálá-  
dátos örököszt kívánnak hagyni hátra, szent célra  
tett adományaikkal. Már több évek óta, a szent  
asztalt is ők látják el kenyérrel és borral.

Csak a hála tartozását vélem némileg le-  
róni, midőn nyilvánosan is egyházunk nevében  
köszönetet mondok a kegyes indulatu párnak s  
kivánom: hogy vagyoniukhoz mérve, igen nagy  
és diszes adományukon, még számos éveken ke-  
resztül legeltethessék szemeiket. Haláluk után  
pedig, késő időig őrizze becses emléküket az  
al-dobolyi ref. egyház; a vallásos érzésű hűvek,  
minél számosabban követhessék példájukat, hogy  
virágozzék az anyaszentegyház s általa az egész  
édes haza.

G. A.  
ref. lelkes.)

## Pár szó a „farkasok grániczáról.”

### I.

Meg vagyok győződve, hogy minden hazafi  
és honleány szíve mélyéből üdvözölte a magyar  
kir. belügyminiszternek e lapok legközelebbi szá-  
mában is közreadott körrendeletét. Ez ügy körül  
nem vagyunk jobb vagy balpártiak, hanem haza-  
fiak. Keblünket pártkülönbség nélkül, honfiai mély  
fájdalom járja át, midőn olvassuk a Keletre  
kivándorolt, kicsalogatott magyar leányok vég-  
sorsát. Kormányunk a mint e rendeletből is lát-  
hatjuk, mindent megtesz a mi hatáskörébe esik,  
a kivándorlás és kicsalogatás megakadályoztatá-  
sára s egyenesen, hogy úgy szóljak: a szegnek  
épen a fejére üt, midőn egyebek között ezt  
mondja: „A baj, csak úgy lesz orvosolható, ha  
az forrásánál fojtatik el, az az ha a fiatal nő-  
személyek keletre való utazása itthon sikeresen  
megakadályoztatik.”...

Megvallom, sietve futottam végig a kör-  
rendelet pontjait, megtudandó, ha valjon meglesz-e  
említve e körrendeletben a farkasok gránicza!  
ha mindjárt más kifejezés alatt is, de nem talál-  
tam benne és mert nem találtam: ez elszomorít-  
tott. Azonban hazáját nemzetét hön szerető öntu-  
datos hazafiaknak kötelességük a kormány üdvös  
intézkedéseit támogatni, a bajok orvoslására tehet-  
ségükhöz képest, segédkezet nyújtani. Ry szán-  
dékától ösztönözöttem, vettem én is ez ügyben tol-  
lat kezembe, hogy ajánljam a farkasok grá-

\*) A „Kol. Közl.” t. szerkesztőjét szívesem kérem  
e néhány sor közlésére.

G. A.

## TÁRCSA.

### Egy magyar származású kaluger Bukarestben.

A forradalom után a bukaresti Metropoliá-  
nak északi boltíves kapuja alatt, melynek hátá-  
ról egy több százados csonka torony néz le ko-  
moly méltósággal a 47-ki tűz után megifjadt város-  
ra, élt egy szűk cellában egy félig őszbevegült ka-  
luger, a kit mi egy alkalommal elneveztünk  
vált: „Hájdí Lupunak” azaz „Jön a farkas”-  
nak. Cellájának öles vastag falu ajtaja oly ala-  
csony volt, hogy csak meggörnyedve lehetett azon  
áthaladni a szobába, melyben „Lupu bátya” egyes-  
egyedül töltött el harmincz esztendő. A  
szűk és komortekintetű szobácska két kisdéd  
ablakon kapott némi kis részt abból, mit a biblia  
szerint a gonoszok gyűlölnék. Az egyik  
ablak a városra a másik a Metropoliára pillan-  
gatott. Butorzata egy kisdéd fejér asztal, egy  
karatlan fehér szék, egy gyarló lóca és ezen  
még gyarlóbb ágynémű volt. Maga a kaluger  
szikár magas termetű félig őszbevegült hosszú-  
haju és szakálu, ötven éves férfi lehetett, ki-  
nek szelid hosszukás barna arcán végtelen szív-  
jóság s örökös mosoly ömlött el. Kaluger tár-  
sai rendkívül tisztelték becsülték s nem is ok-  
nélkül, mert ő volt a Metropolia cerberusa, az  
ő szívébe voltak lerakva a kegyes atyák éji  
titkai, tudta volna igazán megnyitni nem csak  
a Metropolia kapuját, hanem az azon ki és be-  
suhanók szívtitkait is. De az ő ajkai hasonlóak  
voltak a bezárt koporsóhoz, nem volt kincs a  
mivel szívéhez férhettél volna. Pater Justin —  
mert ez volt szent neve — néma volt mint a sir,  
ha a kalugerek élete szobahozatott, kitűnő  
leleményességgel bírta azonnal más tárgyra te-

niczát a belügyminiszter ur becses figyelmébe.  
E körrendelet vétele után, bizonyos, hogy a kor-  
mány közegei éber figyelemmel fogják a kíván-  
dorlást ellenőrizni. Mintha látnám, milyen ko-  
moly képpel számítja meg a tömösi vámhivatal-  
nok napestig az Oláhországba utazókat és milyen  
apróra megvizsgálja az útleveleket. Ez neki hi-  
vatalos kötelem s ezt híven is teljesíti, de nagy  
baj az ha e hivatalnok, mint mondani szokás  
nem lát tovább az orránál, vagy ha ily  
maxima mozgatja kebelét: „Ne szólj szám nem  
fáj fejem.”

Azonban ily eljárás mellett a kivándorlás  
egy igen figyelemre méltó útja t. i. a farkasok  
gránicza az az oláhföldre vezető árutak ál-vagy  
mellék ösvények folyvást figyelmen kívül fognak  
maradni s míg ez így lesz, addig a kivándorlás  
is minden üdvös rendszabály daczára állani fog.  
Ki, mint én is, oly sok ízben járt ki és be az  
oláh grániczon, tapasztalni fogta, hogy ha pl Bras-  
sóból megindultunk a Tömös felé egy szekerem  
haton vagy nyolecan, mikor a vámhoz értünk,  
csak félannyin adtuk be utleveleinket, ugy a  
hazai, mint az oláh vámhivatalnál. Ha szekeresün-  
ket kérdeztük, mint az efélékben ujonezok, hogy  
hová lettek úti társaink? ezt a tréfás választ  
kaptuk: „Elindultak a farkasok útján.” Ezt eleinte  
nem értettük, de néhány óra múlva mi is mosolyog-  
tunk, midőn a sinai klastrom alatt s néha az Izvor-  
nál s néha épen Fruntea Vaszilínál, útitársaink-  
kal ismét találkoztunk....

Igy van ez természetesen vissza jövet is.  
Százanként használják ez utat ki és bemenetelre,  
mert tudják, hogy ha a vámon egyszer túl van-  
nak, mint mondani szokták: övök a világ!

Való, hogy ez árutak ellenőrzése szerfelett  
nehéz feladat annyira, hogy megkettőztetve a  
mostani határőröket, még sem lesznek elegendők  
az ellenőrzésre. Nem is ott az álutakon, hanem  
benn a falvakban a községekben lehetne ezt, néze-  
tem szerint ellenőrizni. A községek jegyzői, bírái  
legjobban tudhatják azt, hogy kiket visz a sze-  
keres útlevelel, vagy a nélkül Oláhországba.  
Nekik legjobb módjukban áll figyelemmel kísérni,  
hogy kik hiányzanak a községekben kora tavasz-  
tól késő őszig és az ilyen álutásokat a felsőbb-  
ségnek figyelmébe ajánlani s ez által a bajt for-  
rásánál elfojtani. Mert ne tagadjuk, hogy hazánk  
keleti részén lakó népünknek a „farkas gránicz”  
példabeszéddé vált, és hogy e példabeszéd nem

relni a beszélgetést. Talán neki is volt oka  
tisztelni azokat, a kik nem szeretik feszegetni  
az évek lakatjával lezárt s csak a kebel belsejét  
emésztő titkokat....

Sohasem felejttem el azt a jelenetet, midőn  
e nagyhaju és nagyszakálu oláh kaluger egyes-  
egyedül beállított szobámba és a legtisztább ma-  
gyarsággal e szavakkal üdvözle: „Adjon Isten  
jó napot a tiszteltes urnak!” olyan zavarba jöt-  
tem, hogy oláhlul köszöntem meg jó kívánságát.  
Ő ezt hallva elmosolyodott és minden kinalás  
nélkül széket vett elő s helyet foglalt. „Hagyjuk  
az oláh beszédet tiszt. ur — folytatá — mert hála  
Istennek én is magyar vagyok s örvendek, hogy  
önnel hon találom magamat; ösmernek engem  
jól az ittlakó magyarok.” E percztől fogva bi-  
zalmas házi emberem lett, asztalom számára  
mindig terítve volt. Körünkben olyan vigkedvű,  
tréfás és beszédessé volt s különösen a nőknek  
olyan kedvence, hogy ezek a találással egy-egy  
órát is szívesen vártak míg „Hájdí Lupu” meg-  
érkezett; ők nevezték el, Hájdí Lupunak is; meg-  
írom, hogy miért. Az 185\*-ik év husvét nagy-  
bőjtjében szép tavaszi nap sütött. Egy vasárnap  
a szép verőfény kicsalta M. E. barátunk kert-  
jébe a társaságunkat, oda terítettük meg az asz-  
talt is. Az ebéd vigan, zajosan folyt. A kert  
egyik oldalán egy pusztaság volt. Ide tódult a  
szokatlan zajra a Funtina bouliu mohála, ökör-  
kut külváros ifja aprója és szájas asszonyai, bá-  
mulni az Istentől elrugaskodott oláh kalugert,  
a ki nagybőjtben nem iszonyodott spurkát, tisz-  
tátalan ételeket enni a spurkát nyámezok-  
kal, a sake tzekekkel.... Ilyen nevekkel tisz-  
telgettek még akkor minket a bukaresti mohó-  
lászok — külvárosiak. — „Megálljatok”, kiáltott  
fel egyszer a vén kaluger, „mindjárt elriasztom  
én e csöcseléseket,” s ezzel gyorsan felugardva a  
báméskodók felé rohant, elordítja magát: „Hájdí  
Lupu” oly menydörgő hangon, hogy a pusztátér  
egy pillanat alatt megüresedett. Gyermekes if-

üres hang, hanem szomorú valóság. Arra pedig,  
hogy az ilyen álutazókat, majd haza küldi a  
román kormány, a legkevésbé se számítsunk,  
mert ha meg is teszi, mint a multból tudjuk,  
nincs köszönet benne.

Nemzeti önértetünk megalázásával szokott  
az mindig végrehajtani azokon, kik nem bírják  
az Episztátokat egy kézszerítással, mely alól egy  
ékusár kandikál ki — részükre megnyerni.

Száz szónak is egy a vége, a keletre való  
útazásban a farkas gránicz nagy szerepet játszik  
és ezt a bajt magukban a községekben kell leg-  
előbb, a bírának és jegyzőknek elfojtani s ezzel  
a hazának kitűnő szolgálatot tenni. Eddig a grá-  
niczról, jövő levelemben a keleti konzulátusok ez  
ügybeni kötelemeiről.

Hunfi.

### Lajtántuli dolgok.

Azon széthúzó politikával szemben, melyet  
a csehek és szlovenek oly szíves kitarással üz-  
nek, az osztrák-németek szorosabb központosítást  
igyekeznek létrehozni. — Legalább az egyenes  
reichsrath választások kérdése, melylyel jelenleg  
3 tartományi gyűlés, a bécsi, gráci és klagen-  
furti foglalkozik, erre látszik előzni. Klagen-  
furtban már el is fogadták azon indítványt,  
melyszerint, a választások egyenesek legyenek, a  
megbízás 3 évig tartson, a képviselők száma meg-  
kétszerezessék s az urakháza eltöröltessék. A z  
alsóausztriai gyűlésben is foly az e feletti  
vita, itt azonban a többség nem mutat hajladó-  
ságot a teljes reform iránt. A Stájer tartó-  
mánygyűlésen a teljes- és félreformpárt mellett  
a szlovenek is felléptek s a reichsrathot illetőleg  
nem akarnak tudni semmiféle változtatásról.  
Lembergben, Prágában, Brünnben sem  
igen fogják felkarolni a német elem tervezetét.  
Bukovina feleslegesnek tartja a reichsrath át-  
alakulását. A krajnaiak pedig, a birodalmi  
tanács épségben maradását kívánják azon hitben,  
hogy nemzetiségüket így könnyebben megóvhat-  
ják a beolvadástól, mintha a reichsrathból biro-  
dalmi parlament néne ki. Vajjon ki tudja e küz-  
deni a német elem e megkezdett tusát, vagy nem-  
zetiségi csalók színhelyévé teszi a birodalmat?  
Oly kérdések, melyek közül az utolsót bármenny-  
nyire szomorító is, valószínűbbnek tartjuk.

jak, nők egymást verték le szaladás közben ijed-  
tökben, míg az utcára kikaphtak, s csak on-  
nan kiabálva vissza: „Fírár ál drákuluj Popá  
szpurkát! Vigyen el az ördög tisztátalan papja.”  
Társaságunk leirhatlan nevetésben tört ki... s  
mialatt magát halálra nevetné ime lépnek be a  
lautárok, oláh-czigány zenészek. „Háj Máricza lá  
Buzó!” Gyere Márcsám Buzóba, rival rájuk a  
kaluger, ezek ráhúzzák, a kaluger előkap egy  
magyar menyecskét, olyan tánczot kezd rakni a  
visszaszállongozó népség szemeláttára, hogy azok  
nem győzték magukra hányni a krucsat — ke-  
resztet, kísérve e felkiáltással: „áleo áleo ka-  
luger áleo!! A vig kaluger még egyszer szét-  
robbantotta hieit a Hájdí Lupuval a mi  
kedvünkért és tovább tánczolt velünk, keringőt  
csárdást oltuleczet s a többit. E percztől fogva  
rajta veszett a Hájdí Lupu név s viselte azt  
halálíg.

Különben a jó kaluger orvos is volt a  
gondjára bizott kalugerek között ezeknek nagy  
öröme, mert, hogy kit és miből gyógyított, azt  
mindig csak ketten tudták: ő és a patiens. Or-  
voslásával a külvilágra is kiterjedett. Itt is ép  
oly szótartó volt.

E tized elein rövid betegség után a Bran-  
kován kórházban elhalt. Kaluger társai aljötték  
a hullát zsákba varták elvitték a Cs.-zárdá teme-  
tőjébe s ott sirjában feje alá egy téglát, téve el-  
takarták az álok szeméi elől Pater Justint  
az oláh kalugert. Sokan, nagyon sokan meg-  
könnyezték erdélyi Z.-megyei Lakatos J. ha-  
zánkfiát, ki sirjába vitte életének titkát, mert  
nem volt olyan ember a földön, kinek ezt föl-  
tárta volna e világ minden kincséért, de Hájdí  
Lupu a kifogyhatatlan vig kedélyű jó czimborát  
elfeledni csak akkor fogjuk, midőn mi is utána  
költözünk.

Koós Ferencz.

## KÜLFÖLD.

**FRANCZIAORSZÁG.** Ámbár az utolsó években sokat veszített Franciaország azon dicsfényből, mely körülövezte; midazonáltal, még mainapig is kiváló figyelem tárgya minden legkissebb mozzanat a politika és társadalom terén. Epen azért nagy megnyugvással jegyzik fel a lapok, hogy Franciaország lassankint rendes állapotba jön: hogy a nép lassankint visszanyeri nyugodtságát, melyet az utóbbi idők alatt elvesztett volt. Kezdi belátni a nép, hogy ügye azon pillanatban rosszabbra fordul, melyben fegyverszerencsére bizza azt. E jelekből biztosan hiszik következtethetni, hogy október 26-ka csendben fog eltelni, annyival inkább, mert a Hugó Viktor fia is oda nyilatkozik, hogy a 26-ki tüntetéseknek el kell maradni.

**NÉMETORSZÁG.** A porosz országgyűlés tárgyalásai kezdenek élénkebbekké válni. A sorsjegy kölcsönt illetőleg, mely 100 millióra van tervezve, mindkét házban interpelláltak a kormányt, s ez alkalommal tartott beszédek nem igen voltak hízolgók a kormányra nézve. Bajorországban dühösen küzd a két — ultramontán és reformpárt egymással. Választó gyűlések, s beszédek tartatnak mindenütt, melyekben a pártok nem a legszebb czimkekkel kedveskednek egymásnak.

**SPANYOLORSZÁG** állapota még mindig reménytelen. A kormány sürgőnyei erősítik ugyan, hogy a köztársasági fölkelés le van verve, de a tények ellenkezőt bizonyítanak.

**OROSZORSZÁG.** A porosz-orosz-osztrák közlekedést illető hírek, melyek az európai sajtó terén mostanság oly élénk tárgyalásban részesültek, az orosz sajtóban is élénk magyarázat tárgyai voltak. Itt is, mint egyebütt, a különböző párt-állás szempontjából ítélik meg az ügyet. Az ultra-orosz lapok kétségbe vonják; a conservatívek elhiszik, s annak rájuk nézve kedvező hatásáról értekeznek.

**OLASZORSZÁG.** A Pius pápa által hirdetett zsinattal szemben „szabadelvűek congressusát“ kívánja megalakítani, Ricciardi olasz parlamenti tag, mi végett lényegében következő tartalmu felszólítást intézett: „minden nemzet szabadelvűihez.“ „Árny után fény.“ Nagyobb fontosságot kell tulajdonítani a Rómába, decz. 8-ra összehívott zsinatnak, mint a mennyit általában tulajdonítanak, azon befolyásnál fogva, melyet a paposztály inkább a képzelet, mint az itélő tehetőség által vezetett tömegre gyakorol. Ennélfogva a világosság engesztelhetetlen ellensége, ez új erőfeszítései ellenébe kell állítani, minden nép szabad gondolkodásának szentszövetségét; a vakhit ellenébe a szabadvizsgálgatás nagy tényét.

Az egybegyűlés helyéül Nápolyt kell választani, mert ellenszögült folytonosan, a római udvar tulkapásainak.

Az időt illetőleg legjobb azon napra határozni, melyen a IX. Pius által egybehívott zsinat gyűl össze. Hogy lássanak Európában, Italia két fővárosában, két oltárt egyszerre; az ész és igazság oltárát, a vakság és hazugság ellen, ki mondván a lelkiismeret szabadsága iránti tiszteletet.

A phisikai és erkölcsi általános jóllét szempontjából két módon kell gyakorolni a jótékony-ságot. 1. Minden munkaképes embernek munkát szerezvén. 2. Biztosítván mindenki létét, ki munka által sem képes elérni azt; mert nem lehet miveltnek tekinteni országot, szintugy mint egyes embert, melyik az éhenhalásnak van kitéve. Nevelésben s főleg elemi tanításban, mindenkit kell részesíteni.

Kik személyesen nem mehetnek Nápolyba, képviseltethetik magukat, vagy egyszerűen levélben jelenthetik ki esatlakozásukat, melyet a megnyílási ülésben fel fognak olvasni.

## VEGYES.

\* A képviselőház első ülése e hó 16-án tartatott meg. A gyűlés tárgyai 1. irományok előterjesztése, 2. üresedésben volt és lemondások által üresedésbe jött választókerületek sorjegy-

zékének, 3. az ujonnan választott képviselők jegyzőkönyveinek, 4. a véglegesen igazolandó képviselők névsorának bemutatása; 5. a törvény-, határozati javaslatok, indítványok, interpellatiók jegyzékének felolvasása; 6. a legközelebbi ülés napirendjének meghatározása.

\* **Necrolog.** Radnóthfái Katalin Lumaniczér Sándorné és férje, Radnóthfáy Ilona Tasner Géyzáné és férje, maguk és gyermekeik nevében; ugyszintén Radnóthfáy Anna és Radnóthfáy Gábor cs. k. huszár-hadnagy elkeseredett szívvvel jelentik felejthetlen édesapjuk, illetőleg ipjuk s nagyapjuk Radnóthfái Nagy Sámuel, cs. k. udvari tanácsos és nemzeti színház intendánsának, 67 éves korában, rövid betegség után f. hó 29. történt gyászos kimúltát. Pesten, 1869. október hó 10-én. Béke hamvaira!

\* A követválasztás eredménye a következő volt: beadatott 919 szavazat; ebből kapott Berzenczey László 555-öt, Vályi Károly 351-et, Kossuth Lajos 3-at, Dobolyi Sándor és Knöpfler Vilmos egyet-egyet, a többi megsemmisült. A választási jegyzőkönyv, mint megbízó-levél Berzenczey Lászlónak immár ki is lön szolgáltatva.

\* **Vályi Károly**, a jobboldal köztiszteltében álló jelöltjét épen a választás napján érte a családi gyász, Klárát, 17 éves szép hajadon leányát épen az nap szakítván ki a tüdőkörszerető karjai közül. Rövid idő alatt ez már a második áldozat, melyet e kérelhetlen betegség gyermekei közül magának szedett. A mult vasárnap véghezment népes temetés mindennél jobban kitüntette a közrészvétet, mely a keményen sujtott családot kíséri, s mely egyedül van hivatva némileg enyhíteni a család keservét. Lebegjen béke a korán letört virágszál sirhantja fölött.

\* **Inczédi Samuel** honvédezredes, a kolozsvári honvéd-ezred parancsnoka, a napokban városunkban mulatott, a sorozási felülvizsgálat megtétele végett.

\* **Városunk honvéd-tanosztálya** jövő hó elején érkezik meg kolozsvárról, hogy a most lefolyt sorozás után nagy számmal bevett honvédek kiképzését fogantatba vegye. Már meg is érkezett 200 igen szép hátultöltő fegyver számukra, 30,000 töltéssel együtt; ez utóbbiak számára a várparancsnokság volt szíves biztos helyiséget engedni át, addig is, míg e célra berendeztethetnék a rak-tár. A fegyverek ideiglenesen, a városházánál helyeztetek el. Egyik-másik véresszájú polgártársunk nem győzött eléggé bámulni, midőn saját testi szemeivel látta a fegyvereket a honvédség számára kiszolgáltatva, mert hiszen vele egészen másfajta dolgokat hitettek el bizonyos hirkovácsok a mostani kormányról. . . .

\* **Pályázat.** A kolozsmonostori magy. kir. felsőbb gazdasági tanintézetben rendszeresített természettudományi tanári állomásra pályázat hirdettetik.

Előadási tárgyak: természettan, meteorologia, állattan, növénytan, kapcsolatban az állat- és növényélettel, haltenyésztés.

Javadalmazása 1200 ft évi fizetés és szabad lakás.

Pályázni kívánók tartoznak szakismereteiket és előadási képességüket kimutatni és így felszerelt folyamodványaikat, melyekhez eddigi működésük leírása egy curriculum vitae-befoglalva mellékeltessek, folyó évi october 24-ig alólírt ministeriumhoz Pesten benyújtani.

A kinevezendő tanár helyét november 1-én tartozik elfoglalni.

Pesten, 1869. évi october hó 11-én.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriumtól.

\* **Az egyenes távirdai összeköttetés** foganatosítása városunk és Pest között, mint

már volt alkalmunk irni, legközelebbiről várható; a húzal-oszlopok már Gerendig föl vannak állítva, s a többiek fölállításán is erélyesen dolgoznak.

\* **A levelezési 2 kros lapokból** az első szállitmányt — 6000 darab — a helybeli postahivatalnál úgy elkaptokták, hogy — míg ujak nem érkeznek — már nem is kaphatók.

\* **Az igazságügyi miniszter** előterjesztésére ő felsége Domokos Antalt, a kolozsvári ideiglenes urbéri törvényszék elnökét, ugyanezen minőségben a m.-vásárhelyi urb. törvényszékhez, Halmágyi Sándort, a kolozsvári ideigl. urb. törvényszék ülnökét pedig ugyanazon törvényszék elnökévé nevezte ki.

\* **A londoni magyar munkás-egyletnek** királyné ő felsége 100 frtot ajándékozott, melyről a londoni nagykövetség utján értesült a nevezett egylet.

\* **Rudolf koronaörökös**, Gizella és Mária Valeria főhgnő okt. 15-kén éjjel 2 óraker külön vonattal Bécsből Gödöllőre jöttek, hova 13-án délelőtt 10 óraker érkeztek meg.

(—k—) **A „Magyar Polgár“ szerkesztését**, uj-éven kezdve, mint hirlik, dr. Ratiu János veszi át.

\* **A képviselőház elnökének** előterjesztése szerint van az országgyűlésnek hátraléka: 34 interpellatiója, 6 indítványa, 6 határozati javaslata és 9 törvényjavaslata. Az interpellatiók közt Kiss Jánosnak 4, [Schwarcz Gyulának 3, Almágyi Sándornak 3, P. Szatmári Károlynak 2, Várad Gábornak 2, Bobory Károlynak 2, és más husz képviselőnek egy-egy. Indítványa van Tisza Kálmánnak 2, (1.) a kormányhivatalba lépett képviselők lemondásáról, 2.) a törvényt magyarázatról.) Bobory K.-nak 2, (az incompatibilitás törvény előterjesztéséről, s a birói hivatalt váltalt képviselők lemondásáról); Nyáry Pálnak egy a képviselőház szolgáiról, és Dietrich Ignácznak egy, a mohácsi képviselőválasztás ügyében. A határozati javaslatokat Gonda László, Csiky Sándor, Németh Albert, Hodossiu József, Mednyánszky Sándor és Gubody Sándor nyújtották be. A törvényjavaslatok közül három az igazságügyi miniszteré: a) a birák és bírósági hivatalnokok felelősségéről; b) ugyanazok áthelyezése és nyugdíjazása szabályozásáról; c) a büntető törvényre és gyakorlatra vonatkozó némely intézkedésről. — Egy a pénzügyminiszteré; a horvátországi miniszterium 1869-ik évi szükségleteinek fedezéséről; kettő Irányi Dánielé: a botbüntetések-ről és a vallásszabadságról. Egy Várad Gáboré: az állam számvevőszék felállításáról és hatásköréről; egy Dietrich Ignácé: az igazságügy körébe tartozó törvénykönyvek és kisebb törvények alkotása tárgyában.

### Bécsi börzei árkelet.

(1869. okt. 18-án).

|                                     |        |
|-------------------------------------|--------|
| 5% metalliques . . . . .            | 60.—   |
| 5% nemzeti kölcsön . . . . .        | 69.40  |
| 1860 államkölcsön . . . . .         | 95.60  |
| Bankrészvénny . . . . .             | 716.—  |
| Hitelrészvénny . . . . .            | 253.—  |
| London . . . . .                    | 128.50 |
| Ezüst . . . . .                     | 120.25 |
| Arany . . . . .                     | 5.85   |
| Erd. földt. ment. kötvény . . . . . | 75.75  |

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

**SZÁSZ BÉLA.**

# HIRDETMÉNYEK.

95

## Az „első magyar kölcsönös állatbiztosító társulat.”

A legkedvezőbb feltételek mellett elfogad háromhavi biztosítási időtől kezdve felfelé biztosításokat, a következő állattípusokra: mint lovak, szarvasmarhák, hizóökrök, juhak, sertések és kecskékre csupán járványok vagy mindenféle betegségek és balesetek ellen.

Bővebb felvilágosítást nyújtanak az országban fellállított ügynökségek, valamint M.-Vásárhelyt a központon.

Az első magyar kölcsönös állatbiztosító társulat erdélyi-vezérügynöke  
**Novák Bogdán.**

(70)

## HIRDETÉS.

### METH S.

legnagyobb vászon és fehérnemű gyári raktára

Bécsben, Rothenthurmstrasse 29. sz. bátorodik a t. cz. közönséget azon igen előnyös alkalomra figyelmeztetni, melynél

#### fél becsáron

és biztosíték mellett hibátlan vászon és meglepő szép uri és női fehérneműt szerezhetni. A pamutnak előnyös beszerzése és olcsó munkaerő következtében azon kellemes helyzetben van nevezett gyár jelenleg, (míg a készletart) hogy e tekintetben jutányos árra nézve, rendkívülit nyújthat, mi a következő árjegyzékből is látható:

#### Vászon-árjegyzék:

- 1 db 30 rőfös fehérített vászon becsár 12—14 ftig, most csak 6—7 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös fehérített, jó kéziszövet vászon becsár 18—20 ftig, most csak 9—10 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös fehérített creasz vászon becsár 16—18 ftig, most csak 8—9 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös jeles silézai vászon becsár 24—28 ftig, most csak 12—14 ft a legf.
- 1 db 30 rőfös kitűnő rumburgi vászon 30—36 ftig, most csak 15—18 ft a legf.
- 1 db 38 rőfös írlandi czernavászon becsár 28—32 ftig, most csak 14—16 ft a legf.
- 1 db 40 rőfös rumburgi czernavászon becsár 30—36 ftig, most csak 15—18 ft a legf.
- 1 db 46 rőfös tiszta fehér orosz lenvászon becsár 34—38 ftig, most csak 17—19 ft a legf.
- 1 db 50 rőfös finom írlandi széles becsár 40—48 ftig, most csak 20—24 ft a legf.
- 1 db 50 rőfös hollandi szövés legalkalmasabb uri ingekre becsár 52—60 ftig, most csak 26—30 ft a legf.
- 1 db 50 rőfös brabanti szövés legfinomabb, legjobb és legtartósabb, ami csak létezik 60—80 ftig, most csak 30—40 ft a legf.

Rendkívüli nagy választéka a legnehezebb rumburgi szövésnek 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50—60 ftig tartó darabja, melyek azonban kétszer annyira becsülve vannak.

- 1 db 30 rőfös ágy-kanavász mindenféle színekben csikorra és koczkásra, becsár 14—18 ftig, most csak 7—9 ft a legfinomabb.
- 1 db 30 rőfös igen finom és tartós pamutszövetű atlaszgradli, becsár 18—24 ftig, most csak 9—12 f.
- 1 db 80 rőfös angol shirting (chifon) igen finom, s oly tartós, mint a vászon, becsár 18—24 ftig, most csak 9—12 ft.

- 1 szegéskülküli lepedő, 2 rőf széles, 3 rőf hosszú, csak 3 ft.
- 1 szegéskülküli lepedő 2 egy negy. 3 rőf széles, 3 rőf hosszú, m. cs. 3 f, 50 kr. 4 ftig a legf.

- 1 damaszt asztalkészlet 6 személyre (1 asztalterítő hozzáillő 6 asztalkendővel) most csak 5, 6, 7, 8—10 ftig a legfinomabb.

- 1 damaszt asztalkészlet, 12 személyre (1 asztalterítő, hozzáillő 12 asztalkendővel) most csak, 10, 12, 14, 16—20 ftig a legfinomabb.

- 1 tuczat konyhatörő, most csak 2 ft 50 kr. 3 ftig.
- 1 tuczat asztalkendő, vagy törölköző, különösen tartós, ára csak 4 ft 50 kr. 5, 6, 7, 8 ft a legf.

#### Zsebkendők árjegyzéke.

- 1 tuczat vászonzsebkendő, 1 ft 20 krtól 2, 2.50, 3, 3.50, 4, 5, 6 ftig a legf.

- 1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő 3, 4, 5, 6, 7 ftig a legfin.
- 1 tuczat nagy rumburgi vászonzsebkendő, 3, 4, 5, 6—7 ftig a legfinomabb.

- 1 tuczat legfinomabb fehér francia batisztzsebkendők, ajour szegéssel, 8, 10, 12—18 ftig.
- 1 tuczat színes vászonzsebkendő burnóthasználok számára, igen finom és tartós, becsár 8—12 ft, megszerezhető 4—6 ftig a legfinomabb.

- 1 tuczat batist vászonzsebkendő, fehér vagy színes szegélyvel csak 5, 6, 7, 8, 9, 10 ftig a legfinomabb.

#### Férfi s hölgy fehérneműk árjegyzéke.

- 1 női ing jó vászonból 1 ft. 50 krtól 2 ft. a legfinomabb.
- 1 női ing kitűnő rumburgi vagy hollandi vászonból finom sziv-, vagy keresztalakú himzéssel, most csak 3, 3.50, 4, 5, ft a legfinomabb.

- 1 női ing, kitűnő rumburgi vagy írlandi vászonból, legelegánsabban elkészítve, (az ugynevezett Erzsébet császárné ingek) most csak 5, 6, 7, 8 ft a legfinomabb.
- 1 női éji felöltő (corsette) kitűnő szép, most csak 5, 6, 7 ft a legfinomabb.

- 1 Eugenia császárné-éji corsette diszes kiállítás, most csak 4, 5, 6, 7, 8 ft a legf.

- Női alszoknyák 100 különféle párisi minta szerint, ugy szintén a most általánosan kedvelt szegbe vágott szoknyák himzeve, varrott szegéssel, most csak 3, 4, 5, 6, 7, 8 ft a legfinomabb.

- Hölgy pongyolák a legfinomabb batisztból, valódi valencienni csipkével és csodaszép himzett betétekkel a legújabb és legelegánsabb e nemben, 15, 18, 24, 30, 35 ft a legfinomabb.

- Női nadrágok finom shirtingból, vagy vászonból apró szegésekkel, vagy himzésekkel kitűnő kiállítás, most csak 2, 2.50, 3 ft a legfinomabb.

- Uri ingek, gallérral vagy a nélkül, fodrozott mellel vagy simán kitűnő finom chifonból, mely épen oly tartós mint a vászon, fehérén és színezve, most csak 2.50, 3 ft a legfinomabb.

- Uri ingek, legjobb rumburgi vagy írlandi vászonból, gallérral, vagy anélkül, simán, vagy fodrozott mellel a legújabb divat szerint erősen varrva, most csak 2, 2.50, 3, 4, 5, 6 ft a legfinomabb.

- Uri ingek legfinomabb batiszt mellbetéttel, legelegánsabb, ami csak létezik, most csak 6, 7, 8, 10—12 ft a legfinomabb.

- Uri gatyák ingek jó és tartós vászonból, félig magyar szabással, most csak 2.50, 3 ft a legfinomabb.
- Uri gatyák, igen jó és tartós vászonból magyar szabással nagy üléppel, most csak 2. 2.50 a legfin.

- 1 tuczat uri inggallér a legelegánsabban és legújabb divat szerint, most csak 2.50 3. 4 ft a legfin.

- 1 tuczat uri kényes a legelegánsabbak és legdivatosabb kiállítás, most csak 4.50, 5, 6 ft a legfin.

**Vevők:** kik 25 ftig vásárolnak, egy finomul himzett batiszt-kendőt; 50 ftig, egy csodaszép kávékészletet, (t. i. 1 kávé-abrosz hozzá illő 6 kávékendővel); 100 ftig vásárlók egy igen finom cachemir-asztalterítőt kapnak ráadásul.

Ingek vagy uri gallérok megrendelésénél a nyakbőség kiteendő.

Tisztelt vevőim kényelme kedvéért, az oly fehér neműekért, melyek nem jól állanak a testhez, vagy bármiknél fogva nem tetszenek, az értők fizetett ár bérmentve visszaküldetik. — Kívánatra a készletben levő vásznakból minták bérmentve küldetnek

leveleket kérjük czímezni: Meth S. Bécs, Rothenthurmstrasse Nr. 29.

2—3

(98)

Fölszólítom tisztelettel azon t. cz. adósaimat kik még tartozásaikat ki nem egyenlítették, azt mentől elébb megtenni, mivel innét elutazom és a ki nem egyenlített tartozásokat ügyvédemnek átadandom törvényes utoni felhajtás végett. M.-Vásárhely, 1869. október 13-án.

**Kábdebó István.**

(93)

5—6

## Mákot

bármily nagy mennyiségben bevásárol

**Karvázy Gyula**

Kolozsvártt az „**Arany oroszán**”-hoz czimzett fűszer-, liszt-, bor- és csemegekereskedésében.

(100)

3—10

## Dr. Hoffmann-féle

fehér mell-szörp

(Weisser Kräuter Brust Syrup)

mely több híres orvosok által megvizsgálva, mint legkitűnőbb szer ajánlható köhögés mellfájás és tüdő betegség ellen 1 üveg, utasítással ellátva, 1 ft 10 kr. 1 fél üveg 55 kr.

Dr. Koch gyomórerősítője (Magenbitter) 1 üveg, utasítással, 60 kr. o. é.

Egyedüli raktár M.-Vásárhelyt  
**Fogarasi J. D.** kereskedésében.

(102)

2—3

## Helyváltoztatás.

Jelen soraimmal szerencsém van tiszteletteljesen értesíteni, miszerint több évek óta, a Széchenyi tér 274 sz. alatti helyiségben folytatott

## Szövet és Divat üzletemet

mai nap ugyanezen téren, tktes Csiki János ur 277. sz. alatti házában lévő helyiségbe tettem át.

Üzletemnek ezután is ama szigorú elv adand irányt, e szakmába vágó korszerű igényeknek, a lehető dúsabb választékos árucikkkel megfelelni, s midőn eddig bennem helyezettett bizalmaért teljes köszönetem fejezem ki, egyszersmint kérem becses pártfogásával az új helyiségemben is szerencsétleni, ajánlva magam

teljes tisztelettel  
**Fenyő István.**

(48)

12—12

## Bollmann M.

**Bécsben**

Rothenthurmstrasse Nro. 31.

Mariahilferstrasse Nro. 91.

Mindennemű **varrógépek** legnagyobb raktára, leszállított árrak és egy évi jótállás mellett.

Kézi gépek **25** frttól föl **50** ftig. Képes árjegyzékek, kívánságra, bérmentve és ingyen küldetnek meg.

Ezenkívül minden nagyságu **Gouffrir-gépek** raktára.